

Vyhodnocení realizačního projektu
Záchranného programu pro rdest dlouholistý
(*Potamogeton praelongus* Wulfen) v České republice pro rok 2017

ÚVOD

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktivity realizované v rámci ZP v roce 2017. U jednotlivých opatření je kurzivou uveden plán činností, který byl navržen v realizačním projektu (RP) a v návaznosti je uveden popis realizovaných činností v roce 2017.

Realizace záchranného programu byla v roce 2017 finančně zajištěna z POPFK. Projekt MGSII-15 „Realizace záchranného programu pro rdest dlouholistý (*Potamogeton praelongus* Wulfen)“ podpořený v rámci Malého grantového schématu EHP fondů 2009-2014 byl v roce 2017 dokončen. Realizátorem projektu je Univerzita Hradec Králové, koordinátorem projektu je RNDr. Romana Prausová, Ph.D. Výsledky projektu jsou shrnuté v závěrečné zprávě. Před ukončením projektu byl uspořádán seminář.

V roce 2016 zpracovaný aktualizovaný text záchranného programu byl v roce 2017 připravován ke schválení. Realizace ZP podle aktualizovaného textu bude možná po jeho schválení ze strany MŽP.

JEDNOTLIVÁ OPATŘENÍ

1.1.1 Sledování změn rozšíření a velikosti populací

V roce 2017 proběhl monitoring výskytu rdestu dlouholistého a kontrola výsadby v souladu s RP. Monitoring populací v Poorličí a v CHKO Kokořínsko proběhl opakovaně v průběhu července–září 2017 vzhledem k nízké průhlednosti vody a špatné viditelnosti submerzních rostlin. Monitoring zajistili R. Prausová a M. Brodský. Souhrnné výsledky jsou uvedeny v Tabulce 1. Podrobné výsledky (včetně souřadnic) jsou uvedeny v R. Prausová (2017): Záchranný program pro rdest dlouholistý (*Potamogeton praelongus*). Zpráva za rok 2017. Ms., Depon. in: AOPK ČR Praha.

Monitoring Poorličí

V červenci až srpnu 2017 bude proveden monitoring druhu na všech jeho lokalitách v Poorličí. V rámci monitoringu bude zjištěn aktuální počet prýtlů rdestu v jednotlivých trsech, počet kvetoucích a plodících prýtlů. Výskyt trsů bude zaměřen pomocí GPS.

Početnost populace v PCHP v roce 2017 byla stále kriticky nízká. Oproti loňskému roku bylo nově nalezeno 70 lodyh v záhybu ramene.

Monitoring CHKO Kokořínsko

V červenci až srpnu 2017 bude proveden monitoring druhu na všech jeho lokalitách v CHKO Kokořínsko. V rámci monitoringu bude zjištěn aktuální počet prýtlů rdestu v jednotlivých trsech, počet kvetoucích a plodících prýtlů. Výskyt trsů bude zaměřen pomocí GPS.

Početnost rdestu v tůních na Kokořínsku má nadále sestupnou tendenci, celkem zde bylo sečteno 69 lodyh. V tůni u Medonos a u Harasova nebyl druh nalezen. V tůni u Tupadel, kde byl v loňském roce nejbohatší porost (4,5 m²), byly v letošním roce nalezeny pouze 2 lodyhy. V srpnu 2017 byla tůň zcela vyschlá a rozrytá divokými prasaty, výskyt rdestu dlouholistého nebyl potvrzen.

Ověření úspěšnosti výsadeb v Poorličí a na Českolipsku

V červenci až srpnu 2017 bude ověřena úspěšnost výsadeb na lokalitách Kašparovo jezero, rameno řeky Ploučnice u Heřmaniček a na dalších lokalitách, kde byla provedena výsadba v roce 2016. V případě prospívání populací budou zaznamenány stejné údaje jako při monitoringu ostatních populací. Výskyt trsů bude zaměřen pomocí GPS.

Ověřování úspěšnosti výsadeb v Poorličí a na Českolipsku proběhlo na lokalitách, kde byl rdest vysazován v letech 2010 a 2011. Jedná se o lokality Ornstova jezera, přítok Jezuitského jezera, lokality v nivě řeky Orlice u Petroviček (u mostku), v Hradci Králové u staré plovárny, pod mostem u městského okruhu. Z původních výsadeb se při kontrole v roce 2017 nepotvrdil výskyt rdestu dlouholistého ani na jedné lokalitě. Dále proběhlo ověřování výsadeb z roku 2015 a 2016 na lokalitách mimo Poorličí. V rameni řeky Ploučnice u Heřmaniček bylo ze 100 vysazených lodyh v roce 2015 potvrzeno v následujícím roce 2016 celkem 73 lodyh. V roce 2017 bylo na lokalitě nalezeno 180 lodyh. V revitalizovaném rameni u Benátek nad Jizerou byly v roce 2016 z předchozího roku potvrzeny dvě vysazené lodyhy, v roce 2017 již žádné lodyhy nebyly nalezeny. Lokalita je rekreačně hodně využívána (koupání lidí i psů). Je zde poměrně hodně bílých ryb (plotice, perlmán) a do budoucna jistě budou další snahy o zarybnování jinými druhy. Vodní plocha je zatím téměř bez vodních rostlin. V roce 2016 dále pak výsadba proběhla do písničku u Bělče nad Orlicí, dále do Bělečského potoka v blízkosti pískovny Marokánka a do dvou ramen Orlice u Týniště nad Orlicí. Ani na jedné lokalitě nebyl výskyt rdestu dlouholistého v roce 2017 potvrzen. Posilovací výsadba realizovaná v roce 2016 do PČHP (do pravé části ramene u zaústění do Orlice) ani do Kašparova jezera nebyla úspěšná.

Tabulka 1. Výsledky monitoringu rdestu dlouholistého na všech lokalitách výskytu.

	lokality	počet lodyh
Poorličí	PČHP	73
	Kašparovo jezero	0
CHKO Kokořínsko	Tůň pod Plešivcem	60
	Tůň nad ryb. Harasov	0
	Tůň u Štampachu	7
	Tůň u Medonos	0
	Tůň u obce Tupadly	2
Českolipsko	Rameno u Heřmaniček	185
	celkem	327

1.1.2 Studium biologie a ekologie druhu

V roce 2017 bude dále probíhat studium biologie a ekologie druhu zaměřené na generativního rozmnožování a biologie klíčení.

V roce 2017 proběhly na UHK testy klíčivosti zaměřené na význam kryokonzervace semen pro jejich klíčivost. Testy proběhly v rámci DP Ivony Špringrové a veškeré práce studentky i školitelky byly v plné výši financovány z režijních prostředků UHK a soukromých prostředků studentky a školitelky. V experimentu byly využity různě staré nažky rdestu dlouholistého, které jsou uchovávány v hlubokomrazicím boxu při teplotě -70 °C. Za těchto podmínek by mělo být zastaveno stárnutí nažek a taktéž zajištěna sterilizace nažek nízkou teplotou. Výsledky testů budou vyhodnocené v rámci DP v roce 2018.

1.1.3 Studium fytoocenóz ve vztahu ke sledovanému taxonu

Záznam složení a struktury vegetace

Opatření nebylo v souladu s RP v roce 2017 realizováno.

1.1.4 Sledování dalších charakteristik na lokalitě (např. hydrologické, pedologické a klimatické poměry, doprovodné organismy)

Sledování stavu biotopů - měření pH, konduktivity, teploty vody a světelných podmínek

Stanovištní poměry budou nadále sledovány systémem čidel s datalogery, které zaznamenávají teplotu vody a intenzitu světla. Ve vegetační sezóně bude prováděno kontrolní měření pH, konduktivity, teploty a průhlednosti vody. Na lokalitách bude zároveň zaznamenáno počasí, teplota vzduchu, výška vodního sloupce, světelné podmínky prostředí a zastínění lokality ve vazbě na vitalitu rostlin. Kontrola lokalit proběhne minimálně 4x za sezónu.

Monitoring stanovištních poměrů na lokalitách v Poorličí a v CHKO Kokořínsko proběhl opakovaně v průběhu června až září 2017. Na lokalitách byly sledovány a měřeny tyto faktory: teplota, pH, elektrická vodivost vody, obsah rozpuštěného kyslíku ve vodě, průhlednost a hloubka vody, osluněnost lokality, přítomnost býložravých ryb, fenofáze, případně poškození rostlin. Podrobné výsledky jsou uvedeny v R. Prausová (2017): Záchraný program pro rdest dlouholistý (*Potamogeton praelongus*). Zpráva za rok 2017. Ms., Depon. in: AOPK ČR Praha.

V roce 2017 pokračovalo kontinuální měření teploty pomocí dataloggerů Minikin, instalovaných v PCHP, v Kašparově jezeře, v CHKO Kokořínsko (Plešivec, Harasov, Štampach), na lokalitě s výsadbami z roku 2015 (rameno Jizery u Benátek nad Jizerou). Datalogger instalované na rameni Ploučnice v Heřmaničkách a v tůni u Tupadel byly z lokalit odcizeny. Jeden datalogger (z lokality Harasov) byl odeslán do servisu firmy, která zajistí výměnu baterie.

Přehled instalovaných dataloggerů:

1) Poorličí

- Zaústění ramene u Stříbrného potoka do Orlice – levý břeh (blízko topolu)
- Kašparovo jezero – zaústění do Orlice

2) CHKO Kokořínsko

- Tůně pod Plešivcem – malá tůň s poslední populací rdestu
- Tůň nad rybníkem Harasov (datalogger odebrán na výměnu baterie, pravděpodobně nebude vrácen, protože rdest na lokalitě nebyl v roce 2017 potvrzen)
- Tůně u Štampachu - tůň na louce pod Štampachem – u zbytku populace u skupiny dřevin
- Rameno Ploučnice u Heřmaniček (datalogger byl opakovaně odcizen)
- Revitalizované rameno řeky Jizery u Benátek nad Jizerou

Chemické rozbory vzorků vody a sedimentu

V roce 2017 budou opětovně realizovány chemické rozborů vzorků vody odebraných v jednotlivých lokalitách rdestu dlouholistého. Odběry vody budou provedeny jednorázově ve všech stávajících lokalitách tohoto druhu a lokalitách vytipovaných pro výsadbu.

Chemické rozborů byly stejně jako v předchozích letech provedeny v akreditované laboratoři Povodí Labe, s.p., odbor vodohospodářských laboratoří v Hradci Králové. Odběr vzorků provedla Romana Prausová (5. 9. – CHKO Kokořínsko, 6. 9. – Poorličí). Celkem bylo analyzováno 12 vzorků vody. Výsledky rozborů jsou uvedeny v protokolu o zkoušce č. 4174/17, 4175/17, 4176/17.

Seznam lokalit:

- 1) Revitalizované rameno Jizery u Benátek nad Jizerou
- 2) Rameno Ploučnice u Heřmaniček – zaústění do Ploučnice
- 3) Rameno Ploučnice u Heřmaniček – střední část ramene
- 4) Malá tůň pod Plešivcem
- 5) Tůň nad rybníkem Harasov
- 6) Tůň u Štampachu
- 7) Tůň u Tupadel
- 8) PCHP – zaústění do řeky Orlice
- 9) PCHP – záhyb ramene
- 10) PCHP – pod zaústěním do Stříbrného potoka
- 11) PCHP – nad zaústěním do Stříbrného potoka
- 12) Kašparovo jezero – zaústění do Orlice

Stanovení přítomnosti bezobratlých a řas

Vzhledem k připravované revitalizaci poslední původní lokality rdestu dlouholistého je vhodné zaznamenat stav lokality před revitalizací i z hydrobiologického hlediska. Na lokalitě PCHP Rameno u Stříbrného rybníka bude proto zahájen hydrobiologický průzkum.

Hydrobiologický průzkum lokality PCHP Rameno u Stříbrného rybníka byl proveden v roce 2017 v rozsahu 4x odběr makrozoobentosu (lokalita 1-4), 4x odběr fytozobentosu (lokalita 1-4) a 2x odběr zooplanktonu (lokalita 2, 4). Vzorky byly odebrány 8. 9. 2017. Odběr a zpracování vzorků zajistila v akreditovaná laboratoř Povodí Labe, s.p., odbor vodohospodářských laboratoří v Hradci Králové. Výstupem jsou druhové seznamy s početností (viz Protokoly o zkoušce).

Lokalizace odběrů na PCHP

1. Zaústění ramene do Orlice (GPS 50°12'35.861"N, 15°53'18.193"E)
2. Před prvním ohybem ramene od zaústění (GPS 50°12'32.870"N, 15°53'14.871"E)
3. Pod zaústěním Stříbrného potoka (přechod zazemněné části ramene a otevřené vodní hladiny) (GPS 50°12'29.521"N, 15°53'17.150"E)
4. Horní část ramene nad zaústěním Stříbrného potoka (GPS 50°12'27.234"N, 15°53'20.955"E)

1.2.1 Péče o druh

Ochrana druhu proti nežádoucím zásahům (okus herbivory, šíření konkurenčně silných druhů rostlin apod.)

V roce 2017 nebyla realizována žádná opatření v Poorličí a v soustavách tůní v CHKO Kokořínsko. Pouze na lokalitě Rameno Ploučnice u Heřmaniček s reintrodukovanou populací

rdestu dlouholistého bylo provedeno dvakrát v sezóně (srpen, září) odstranění konkurenčních vláknitých řas z vodní hladiny v místě výskytu populace rdestu dlouholistého na ploše 30 m².

1.2.2 Péče o lokality

Terénní posouzení potenciálních lokalit pro repatriaci druhu

V 2016 budou v Poorličí a na Českolipsku budou vytipované a monitorované další lokality vhodné pro reintrodukcii rdestu dlouholistého (vhodné stanovištní poměry – výška vodního sloupce, průhlednost vody, chemické vlastnosti vody, přítomnost dalších rostlin, intenzita zástinu, stupeň zazemnění, ohrožení lokálním znečištěním a povodněmi apod.).

V roce 2017 bylo vytipováno 1 místo (pravý břeh řeky Orlice u mostu u Slezského Předměstí; 50°12'33.0"N, 15°50'50.9"E) pro experimentální výsadbu rdestu dlouholistého. Jednalo se o místo v blízkosti lokality, kde byl druh jednorázově pozorován Rydlovými v roce 2007, ale později tam výskyt druhu potvrzen nebyl. Dále byla opětovně prověřena vhodnost lokalit, kde již v minulých letech proběhly neúspěšné experimentální výsadby: Ornstova jezera v Hradci Králové, Bělečský potok u Bělče nad Orlicí, revitalizované rameno Jizery u Benátek nad Jizerou.

Projekt na odbahnění PCHP Rameno u Stříbrného rybníku

Realizace odbahnění je nezbytná pro zlepšení stavu biotopu rdestu dlouholistého na lokalitě PCHP Rameno u Stříbrného rybníku. V roce 2014 byla dokončena Studie proveditelnosti revitalizačních opatření a zprůchodnění migračních překážek na vodních tocích“, včetně posouzení plánované aktivity Orlice, Malšova Lhota, revitalizace (tj. odbahnění slepého ramene). Studie prokázala proveditelnost záměru. V roce 2016 byla dokončena projektová dokumentace „Orlice, slepé rameno Malšova Lhota, revitalizace“ (zpracovala firma Envicons).

V roce 2017 bude pokračovat spolupráce Povodím Labe, s.p. a firmou Envicons na přípravě podkladů a povolení pro projekt „Orlice, slepé rameno Malšova Lhota, revitalizace“.

V roce 2017 probíhalo územní a stavební řízení na Magistrátu města HK (časově náročnější oproti předpokládanému ohlášení stavby). Magistrát si vyžádal doplnění dokumentace. Na přelomu března a dubna 2017 AOPK ČR na Magistrát zaslala dopis s žádostí vstřícný přístup a bezodkladné řešení správního procesu. Dále bylo nutné jednání Povodí Labe s.p. (resp. firmy Envicons) s vlastníkem pozemku pod plánovanou lagunou na odstraněné sedimenty. Jednání dopadlo příznivě, rovněž územní rozhodnutí bylo vydáno a také bylo vydáno ohlášení na vodoprávním úřadě.

Péče o tůň se záložní populací rdestu v CHKO Kokořínsko

*Ve spolupráci se Správou CHKO Kokořínsko bude provedena údržba tůň s výskytem rdestu dlouholistého v CHKO Kokořínsko. Údržba spočívá zejména v odstranění konkurenčně silnějších druhů rostlin (např. *Potamogeton natans*, *Calliergonella cuspidata* atd.) a údržbě vegetace v okolí tůň (seč, pobřežní vegetace). Cílem aktivit je podpora biotopu rdestu dlouholistého tak, aby se prodloužila životnost tůň s jeho výskytem.*

V roce 2017 proběhlo kosení lučních porostů v okolí soustav tůní v CHKO Kokořínsko (tůně pod Plešivcem, Štampach).

1.3.1 Záchranná kultivace

Záchranná kultura a množení rostlin

Rostliny rdestu dlouholistého budou v roce 2017 rovněž nadále kultivovány ve Sbírce vodních a mokřadních rostlin BÚ AV ČR, v.v.i., Třeboň. V roce 2015 zde byla kultura rozšířena tak, aby zde mohla probíhat aklimatizace rostlin z tkáňové kultury a bylo možné pěstovat dostatečné množství rostlin pro výsadby.

Experimentální kultivace v Býšti bude v roce 2017 omezena.

V roce 2017 byly v experimentální kultuře v Býšti pouze přechodně udržovány rostliny dovezené z BÚ AV ČR v Třeboni, a to po dobu výsadeb na lokality (výsadby probíhaly během více dní). Experimenty, které v experimentální kultuře probíhaly v předchozích letech, byly v roce 2017 zrušeny.

Záchranná kultura v BÚ AV ČR v Třeboni (zajišťuje A. Kučerová a L. Adamec)

Na podzim r. 2016 byla zazimována nádrž s asi 50 vzrostlými rostlinami rdestu dlouholistého. Rostliny byly překryty síťovinou, spadáním listím a laminátovými vlnovkami. Na jaře 2017 bylo listí odstraněno, dno očištěno a napuštěna voda (obr. 1 a 2). pH a tvrdost vody byly upraveny menší dávkou mletého vápence. Koncem dubna byl připraven substrát pro druhou nádrž. Substrát vznikl smícháním písku, slatinné zeminy, rašeliny a zahradního substrátu obohaceného jílem a jako zdroj živin bylo přidáno malé množství zetlelého kompostu.

Dne 9. 5. 2017 byly do obou nádrží vysazeny nové rostliny z tkáňové kultury ing. Páska v celkovém počtu asi 200 rostlin. Rostliny z přerostlé kultury bohužel nebyly v ideálním stavu, přesto se z nich podařilo vypěstovat dospělé rostliny v dobrém stavu, vhodném pro výsadby koncem léta. Dne 18. 8. 2017 bylo předáno dr. R. Prausové cca 200 ks až 60 cm dlouhých, silných rostlin (obr. 3). Následně byly dne 26. 8. 2017 do uvolněných nádrží vysazeny nové rostliny z tkáňové kultury (obr. 4). Po většinu vegetační sezóny byly pěstební nádrže zakryty stínovkami tak, aby se omezil růst řas a nedocházelo k přehřívání vody (obr. 5).

Začátkem listopadu 2017 budou obě nádrže zazimovány a připraveny pro případnou další kultivaci rdestu dlouholistého v r. 2018.

1.3.2 Genobanka

Doplnění semenné banky

Opatření nebylo v souladu s RP v roce 2016 realizováno. Semena byla sklizena pouze v záchranné kultuře v Třeboni. Veškerá sklizená semena byla použita na testy klíčivosti.

1.4 Záchrana in vitro

Sterilní tkáňová kultura

Sterilní tkáňová kultura bude dále udržována firmou Ing. Pásek v Ostravě, která zároveň zajistí vhodné kultivační podmínky kultury rdestu. V roce 2017 bude kultura

využívána k produkci rostlin pro repatriace a také pro růstové pokusy a studium ekologie druhu

Kultura rdestu se skládá z 30-ti jednotlivých klonových linií. Rostliny jsou pravidelně po 3 měsících pasážovány do nového média. Klonové linie budou udržovány minimálně v 60-ti sklenicích (2 od každého klonu) Každá sklenice v průběhu roční kultivace může dát vzniknout až 40-ti novým rostlinám. Všechny přebytky rostlin z in vitro kultivace budou zaslány R. Prausové nebo BÚ AV ČR v Třeboni.

Udržování sterilní tkáňové kultury nadále zajišťoval Ing. Pásek v Ostravě. S kulturami rdestu bylo zacházeno stejně jako v minulých letech. Počet klonových linií, tj. 30 zůstal nezměněný. Pravidelně je prováděno pasážování do nového živného média po 4-5 měsících, vylahvování je synchronizováno s potřebami BÚ AV ČR (v době vhodné k aklimatizaci a zapěstování rostlin). Taktéž původně nadefinované složení média se jeví jako optimální – rostliny v něm dobře rostou a množí se bez jakýchkoliv známek deformací.

Kultura je udržována v 65-75 sklenicích (dvě až tři paralelní od klonu), z každé sklenice je namnoženo průměrně 10-15 rostlin ve velikosti 5-10cm za 4 měsíce. Všechny přebytky rostlin z in vitro kultivace byly zaslány Lubomíru Adamcovi pro další dopěstování v BÚ AV ČR. V roce 2017 proběhly 3 dodávky rostlin, v každé bylo cca 500 namnožených rostlinek.

1.5 Repatriace

V roce 2017 bude provedena výsadba na minimálně tři vytipované potenciální lokality (viz 1.2.2). Vysazovány budou rostliny získané pěstováním v BÚ AV ČR v Třeboni. Také bude posílena úspěšná výsadba v lokalitě Kašparovo jezero a v lokalitě Rameno u Heřmaniček. O provedených repatriacích budou pravidelně informovány příslušné instituce (Povodí Labe s.p., KÚ Královehradeckého kraje, Povodí Ohře s.p. a KÚ Libereckého kraje).

V roce 2017 proběhlo vysazení přibližně 250 lodyh rdestu dlouholistého, z toho asi 200 do Poorličí, zbývající lodyhy na Českolipsku a do revitalizovaného ramene Jizery u Benátek nad Jizerou. Lodyhy byly vypěstovány v záchranné kultuře rdestu dlouholistého v BÚ AV ČR v Třeboni. Jejich převoz z Třeboně do Hradce Králové byl zajištěn autem, aby nedošlo k poškození rostlin transportem.

lokality	GPS	počet vysázených lodyh v roce 2017
Rameno Ploučnice u Heřmaniček	50°39'45,6" s. š., 14°37'13" v. d.	40 (střední část ramene)
Revitalizované rameno u Benátek nad Jizerou	50°17'40,6" s. š., 14°50'35,3" v. d.	10 (u dvojice ořešáků a dvojice olší)
Bělečský potok	50°10'50,64" s. š., 15°57'9,3" v.d.	12 (do vyhloubené části koryta)
Řeka Orlice (pravý břeh) u mostu u Slezského Předměstí	50°12'33,0" s. š., 15°50'50,9" v.d.	40 (8 květináčků)
Ornstova jezera	50°14.57017', s.š. 15°49.79958' v. d.	25 (5 květináčků)
PCHP	50°12'34,4"s.š. 15°53'16,7"v.d.	55 (9 květináčků)
Kašparovo jezero	50°12'47,1"s.š. 15°52'19,9"v.d.	70 (14 květináčků)

2. Výchova a osvěta

Seminář Realizace záchranného programu pro rdest dlouholistý k projektu MGSII-15

Seminář se bude konat v první polovině roku 2017 na UHK. Cílem je seznámit účastníky s výsledky projektu a diskutovat další směřování ZP. Pozváni budou nejen řešitelé a spoluřešitelé projektu a záchranného programu, ale též zástupci orgánů státní správy (krajské a městské úřady, ČIŽP, zástupci AOPK ČR, MŽP, občanských sdružení v oblasti ochrany přírody a ŽP na Královéhradecku a Českolipsku).

Seminář uspořádala R. Prausová v prostorách UHK 28. 4. 2017. Účast na semináři byla hojná.

Program semináře:

1. Úvodní slovo, seznámení s průběhem projektu. (R. Prausová)
2. Rdest dlouholistý v ČR a v severní Evropě. (Z. Kozelková)
3. Ze života rdestu dlouholistého. (R. Prausová)
4. Říční ramena - ohrožený krajinný fenomén, slasti a strasti PCHP Rameno u Stříbrného rybníka. (L. Řádek)
5. Co skrývá sediment v PCHP? Stratifikace sedimentu a přítomnost semen rostlin. (Z. Tomášová)
6. Rdest dlouholistý jako deštníkový druh. (M. Brodský)
7. Evropsky významná lokalita Orlice a Labe. Budoucí přírodní památka Orlice. (A. Novák)
8. Kde by mohl rdest dlouholistý ještě růst? Vhodné lokality pro reintrodukce. (V. Dvořák)
9. Potenciální revitalizace říčních ramen v Nivě Orlice. (M. Vávra)
10. Záchrana rdestu dlouholistého ex situ – záchranná kultura v BÚ AV ČR Třeboň. (A. Kučerová)
11. Rdest dlouholistý má svoji monografii. Představení nové knihy. (autorský kolektiv)

Publikace

V roce 2017 bude vydána monografie o rdestu dlouholistém připravovaná R. Prausovou v rámci projektu MGSII-15 „Realizace záchranného programu pro rdest dlouholistý (Potamogeton praelongus Wulfen)“.

V roce 2017 byla vydána publikace R. Prausová [ed.]: Rdest dlouholistý (Potamogeton praelongus Wulfen). Nakl. Gaudeamus, Hradec Králové. 223 s.

Náklad byl 300 ks. Publikace byla distribuována všem zainteresovaným do ZP, dále regionálním pracovištím AOPK ČR a knihovnám (krajským a univerzitním).

Webové stránky

V roce 2017 budou aktualizovány webové stránky Záchranné programy ohrožených druhů AOPK ČR o realizaci ZP druhu na

<http://www.zachranneprogramy.cz/index.php?docId=2235&spec=rostliny>.

Webové stránky Záchranné programy ohrožených druhů AOPK ČR byly doplňovány o informace o realizaci ZP druhu, viz

<http://www.zachranneprogramy.cz/index.php?docId=2235&spec=rostliny>

<http://www.zachranneprogramy.cz/index.php?docId=2224>

V rámci projektu UHK budou vedeny internetové stránky o projektu pro rdest dlouholistý <http://www.rdestdlouholisty.cz/cs>. Čtenáři zde budou pravidelně informováni o průběhu projektu. Pozornost bude věnována fotodokumentaci druhu, lokality, realizovaných aktivit a aktualitám z projektu.

V roce 2017 byly provozovány stránky k projektu UHK. Čtenáři byli pravidelně informováni o průběhu projektu. Kromě základních informací o druhu a jeho záchranném programu zde byly pravidelně umisťovány aktuality o činnostech v rámci tohoto projektu. Adresa webových stránek: <http://www.rdestdlouholisty.cz/cs>

Facebook

V roce 2017 bude pokračovat využívání interaktivního media Facebook k méně formálnímu presentování aktivit a realizovaných opatření v rámci ZP na <http://www.facebook.com/zachranneprogramy>.

Profil ZP na facebooku byl v průběhu roku aktualizován a plněn informacemi ve formě přijatelné pro čtenáře a příznivce z řad široké veřejnosti. Bylo publikováno několik příspěvků věnujících se rdestu dlouholistému.

SHRNUTÍ

V roce 2017 početnost populace rdestu dlouholistého stále stagnovala na kriticky nízkých počtech. Záložní populace v CHKO Kokořínsko se vlivem postupující sušce zmenšují. V roce 2017 se zde nenacházel žádný porost, pouze několik desítek lodyh. Jako příznivý lze označit stav výsadeb na lokalitě Rameno u Heřmaniček na Českolipsku, které zde zdárně přežívají, a celkový počet lodyh na lokalitě se stále mírně zvyšuje. Klíčovým opatřením pro zlepšení podmínek pro růst rdestu v PCHP je odbahnění ramene. Pro revitalizaci byl připraven projekt. V roce 2017 probíhalo územní a stavební řízení na Magistrátu města HK a další potřebná jednání (zajišťované firmou Envicons pro Povodí Labe s.p.).

V roce 2017 pokračovalo úspěšné udržování *in vitro* kultury. Přebytky byly dopěstovávány v rozšířené záchranné kultuře v BÚ AV ČR v Třeboni. Výsadbami byly posíleny stávající populace (PCHP, Kašparovo jezero, Rameno u Heřmaniček) a dále byly provedeny experimentální výsadby na čtyři potenciální lokality.